

Nem tudom, mert nem ismerem, hogy Eörsi nagy költő vagy kicsi, nagy író vagy kicsi, nagy politikus vagy semmilyen, de egyben biztos vagyok, beírta a nevét a magyar demokrácia remélhetőleg még sokéves történetébe, amikor az egész világgal közölte, hogy nálunk felébredt mély álmából Csipkerózsika, azaz a szélsőjobboldal. Azt hiszem, ilyen líraian még nem jellemezték ezt a csoportosulást.

Azután azt vetette a volt kommunisták szemére, hogy nem semmisítették meg teljesen ezt a politikai csapatot. A szellemi és áttételesen a fizikai terror erősségét kevesellte. Szerinte úgy látszik, nem akasztottak eleget, és gyengeségük jele volt, hogy csak százezreket tettek tönkre testileg és szellemileg egyaránt. Hajmeresztő állítás a magyar történelem legtöbb áldozatot követelő korszakának kormányát gyenge kezűnek bélyegezni, amikor többek között a terror uráinak szolgáltatta ki teljes mértékben az irodalmi és művészeti életet is.

Néhány társával együtt megírta a Sztálint dicsőítő költeményét, és nyilván szorgalmasan fáradozott azon, hogy az egész magyar nemzet az úgynevezett szocializmus lelkes híve legyen, és ha ez azzal jár, hogy a velük együtt nem értőket meg kell semmisíteni, akkor ez a győztes eszme érdekében szükséges. Hogy azután ki vitte mégis '56-ban arra az oldalra, ahova került, és most miért kel-

lett az egész világ előtt megpróbálni lejáratni ezt a kormányt és főként ezt az országot, ez előttem titok marad.

Vagy azt a kanyargós utat kezdte el járni, amely a közép-európai és a szovjetunióbeli kommunizmus látványos bukása után a kommunizmus újjászületéséhez vezet? Egyszerre kiderül, hogy nálunk majdnem ötven év minden keserű tapasztalata nem intő példa azok számára sem, akik először '56-ban vagy főképp jóval a rendszer-változási kísérlet előtt arra a megcáfolhatatlan következtetésre jutottak, hogy a létező szocializmus nem létezik.

Ha nem irtóznék az agyonkoptatott szótól, azt mondhattam, hogy hazaárulás, amit elkövetett, de nem akarok hozzá hasonló lenni, így nem mondom, illetve csak egy kérdést teszek fel, a Charta szellemében újjászervezett kommunizmus felélesztéséről van-e szó, vagy visszatérésről a szélsőbaloldali Csipkerózsika-álmához, vagy egyszerűen eszmei zűrzavarról, amelyben a szavak elvesztik eredeti jelentésüket?

Voltaképpen nem is annyira Eörsi mondanivalója lepett meg, ha valaki sokat kénytelen módosítani eredeti hovatartozásán, könnyen olyan ellentmondások zsákutcájába tévedhet, amelyből nem csak nehéz, de szinte lehe-

## Csipkerózsika álma

tetlen is kilábolni. Nekem az volt megdöbbenő, hogy a nagy német csatorna egyórás időt bocsátott rendelkezésére, hogy a németekkel jó kapcsolatban levő magyar kormányt és legfőképpen a magyarországi stabilitást a „médiaszabadság” szellemében ne csupán vádak tömegével illesse, hanem mindent elkövethessen azért, hogy hazánkat a régióban élenjáró államnak tekintő átlagnémet „téves” magyarképét kikezdhesse.

Nagyon félek, hogy Eörsinek ez a németországi televízióbravúrja bumerágnak fog bizonyulni, amely a legalkalmatlanabb pillanatban visszatérve azt is meg fogja sebezni, aki elhajította. Ami azonban ennél sokkal fontosabb, a gyerekcipőben járó magyar demokrácia, Eörsivel a kormánykeréknél vagy éppen nélküle is súlyos léket kapott. Nem a jóindulat teljes hiánya a legnagyobb probléma, hanem az, hogy ezzel a fellépésével sikerült megkérdőjelezni a magyar átalakulás szavahihetőségét is.

Tiszay Géza

(Tiszay Géza)